

מסורת הש"ס

(א) לעיל כו; (ב) (חולין טו); (ג) סנהדרין נב; (ד) סנהדרין מז; (ה) ויש"ש ז"ל ר"י אמר רבה גר אלוהי

תורה אור השלם

1. ואבלו את הבשר בקליה הנה צלי אש ומצות על מורים יאכלה: שמות יב ה אל תאכלו ממנו קא ובשל מבשל פרים כי אם צלי אש ראשו על קרניו ועל קרבו: שמות יב ט או בשר כי יקח בעור מבית אש והיתה מוחית המוקה בהרת לקנה אצמדות או לקנה: ויקרא יג כד וכת איש בתוך פי תחל לנות את אביו היא מחללת באש תשרף: ויקרא כ ט לא תקם ולא תטר את בני עמך ויהיבה לרעה במוץ אני: ויקרא יד יח והוציא את כל הפר אל מחנה קדש אל שער מקום קדוה אל שער החדש ושרף אתו על עצים באש על שער החדש ושרף: ויקרא יד יב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קמ"ל וכו' לאפוקי זמירות וזמתינות וזמתינות ג"כ נראה לפעמי' דה"ל לפעם דרש"י לדמיון קא מפשיטין וד"ה ודאי דרב נחמן כה"ר ודאי לאפוקי זמירות וזמתינות וזמתינות ממעטין להו מנ"ש וזמתינות מדרב נחמן: (ב) תוס' ד"ה ונפשו וכו' קמ"ל בסופו ג"כ בפיסקא כל שעה דף כ"ו ע"ב:

מוסף רש"י

בקליפי ערלה. קליפי אלוהים וזמירות שפ"ה הם ככלל פרי ואסורין משום ערלה (לעיל כו). בגהלת. פסח שלם כנה (חולין טו). ברמז. אפר סם וכן שמו נלשון ערבי (סו"ט). בגפסיס. מין סוד ונרפין (אבות כמין סוד (סו"ט).

מוסף תוספות

א. שנאפה בו את הפת. מוס' שאלן. ב. י"א. ועוד ק"ל מה שריך לאפלוגי מדרבנן אי יש שבה עצים בפת או לא. טס.

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

לקיוהא דפירא. איגודי"ר. טעם הפרי עומד בו שלא הוליאו ממנו כלום ואע"פ שהחלש מאליו ונתקלקל טעמו מוליא דם שכתו בקרבו: **הכא ליתא לקיוהא דפירא בעיניה.** שזלעו ללי הראשון: **מוקפת.** עשויה ככריחים כעין שלנו ויש חלל גדול בין צריח לצריח ונתן השפוד לרוחו וכל הטלה נללה באור צדין שני צריחים שאין צשרו נוגע בצרול: **לדברי האוסר.** צפרק כל עשה (לעיל כו): רבי אומר הפת אסורה: **מסו.** הכא אין שבת עשים צפת: **צלי אש.** קרינא ציה וגבי עצי איסורא מיהא ניתסר דהתם לא כתיב מיטעוט: **אאש קפיד רחמנא.** וחוס התנור מולדת אש הוא ואס תמן בו צגד נשרף ונעשה פסח ואש: **חסנו.** נפסח ולא הצדיל אלף תחכו צשנים ושלשה מקומות למהר ללית. אינקרינ"ר צלע"ו: **צרמץ.** אפר רותח: **גפסיס.** מין סוד הוא: **מניין.** שידרון משום מכוח ולא משום שחין. ואף על פי שמכוח ושחין שוין בטומאתן נפקא מינה דחצי גריס מכת מכוח שמהת אור וחצי גריס מכת שחין שהוא לקות חוס אחר שלף היה מחמת האור אין מלטרפין. כהכל שוחטין (חולין דף טו). מפרש: **פסינא של אכז.** מתיכו וזרקו לתוך פיה: **שטרף.** כל מיני שריפה משמע מדלל כתיב צאש ונשמוק: **וכ"ש אש.** לשון קושיא הוא: **צני אהרן שריפה נשמה וגוף קיים.** הוא צנההדרין (דף צג). כמין צ' שוחטין של אש נכנסו להן בצחוטמיהן: **חמי האור.** רותחין דהוי נמי שריפת נשמה וגוף קיים: **גזירה שוה.** מצני אהרן למה לי מפיסק מהכא ללן מקפינן חבילי זמורות דהא צרור ליה מיתה יפה עשין: **אי לא גזירה שוה יפה אמינא.** על כרחך אש נמשך כגון להקיף חבילי זמורות ועשין דלילו שריפת נשמה וגוף קיים לאו שריפה היא וקרא שריפה אלרכה. ואי משום דרב נחמן דבעינן מיתה יפה ה"ל נפיש לה חביליט טובא ירבו לה היסק גדול שתמות מהר: **קא משמע לן.** גזירה שוה שריפת נשמה וגוף קיים נמי שריפה היא וכיון דשריפה היא אהני דרב נחמן לאפוקי זמורות וזמתינות: **א"ל צאש למה לי כיון דקופינו לרבות כל שריפות: אכז מעיקרו.** שמואלין אוחו מן הקרקע רותח הוא צלל מולדת אש: **ועל היכא דכתיב אש.** וכתב נמי שריפה צהדיה לרבותי כל שריפות אתא צתמיה: **הכא.** כיון דכתב שריפה צרישא ומשמע כל שריפות והדר כתב אש משמע דוקא אש קאלמר: על

וגרפו ואפה בו את הפת מהו. מימה לרבי"א מאי קבעי הא קמני סיפא (ט) צישלה ע"ג גחלים דברי הכל מותרת ואפי' למאן דמוקי התם בגחלים עוממות לא גרע חומו מחוס חרס התנור שגרפו ומיך ר"י שאני גחלים שאין חומום צא מחמת השלצה אלל מחמת עצמן ועפרא בעלמא הן אכל חוס התנור שגרפו מחמת חוס שלהבת האצוקה צא שהוא איסור גמור הילכך מיבעי ליה ותימה לר"י כיון דהפת אסור כשאצוקה נלגדו וחוס אצוקה אסור ר"א כ"כ כשגרפו ואפה בו את הפת נמי יהא אסור הפת ופי' ר"י דאפילו כשאצוקה נלגדו לא אסור אלל מדרבנן ולא משמע כן צשמעמין וגם לא היה שייך לפלוגי צי יש שבת עשים צפת אי לא¹ וצירושלמי דייק כשהפסח נלגדו צתנור והגחלים תחמו הלא חוס התנור כמו כן מצשלו והוי צלי מחמת דבר אחר ומפרש כי איכא אש האש נולח כח התנור והתנור מנרף חוס הגחלים שלף יתפור: **איין י' אלא שנבחה באש מניין כו'.** אע"ג דשחין ומכוח שוין לכל דבר דשחין ומכוח מטמאים צצבוה אחר צשיער לנן וצפשיין מ"מ נפקא מינה לענין לירוף דשחין ומכוח אין מלטרפין: **נבחה בגהלת בגפסיס כו'.** מימה מה בין גפסיס רותח וסוד לחרסו של תנור דלמרנין לעיל טעמא דכתב רחמנא צלי אש שני טעמיה סא לאו הכי צלי אש קרינא ציה והכא איצטרין סוד וגפסיס רותח ריבויא אכל מאש לא הוה ידענא: **הא א"ו הבי גהלת א"א איקרי אש.** נראה לרש"י צדהו מני למימר גלי רחמנא צמכיה וגמרנין מיניה ולא איצטרין לשנויי צע"א אלל משום לשון אחריו לעיל מיהו מימה אמאי לא משען לרבי איירי צגחלים לוחשות והכא לא איצטרין לרבותי אלל עוממות דלא איקרי אש כדמוכח צסמון ו"ל נהי דגהלת דקרא היינו עוממות סמס גהלת דמשנה וצצרימא הוי לוחשות: **באש תשרף לרבות כל שריפות.** דמשקף ריבויא הוא דהוה מני למיכתב צאש תמות: **למעוטי אבר מעיקרו.** הקשה ה"ר יוסף ניימא צאש פרט תשרף כלל ועשה כלל מוסף על הפרט ורבי כל מיני ואפילו אכז מעיקרו דלא דמי לפרט ו"ל דכלל דמשקף קאי אפרט כלומר צמה תשרף צאש הלכך לא מרבינן מתשרף אלל דומיא דאש דקאי עליה והוי כלל השריף לפרט דלמרנין צביסוי הדס (חולין דף פט): דאין דינן אוחו ככלל ופרט ריב"א. והקשה רבינו יעקב דאורלינ"ש אמאי איצטרין קרא למעוטי אכז מעיקרו הא צשמעמין ליה מלציטרין לא מצערו למעוטי שאין שריפת צת כהן דומה צבת מכלל דאין יכול לשורפה צו צאכז מעיקרו דאי יכול לשורפה צו א"כ פשיטא דלא דמיה צבת כיון דיכול לעשות צלל דמייט צבת ואומר ר"י דלא פירכא היא כלל דאיצטרין קרא היכא דליכא אכז מעיקרו דאי צבת: [ועיין מוס' ימותו ו: ד"ה טעמא]

עה.

עין משפט גר מצוה

יא א מיי פ"ח מהל' ק"פ הלכה ט:
 יב ב מיי פ"ח מהלכות מלכות אלוהים הל' כב טושי"י י"ד סי' קמב סעיף ד:
 יג ג ד מיי פ"ח מהל' ק"פ הלכה י:
 יד ה מיי פ"ח מהל' טומאת צרעה הלכה ט:
 טו ו מיי פ"ח מהל' סנהדרין הלכה ג:
 ז (מיי פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הל' ט):

לעני רש"י

אגודי"ר. [אגודי"ר].
 חרות. חריפות.
 אינקרינ"ר. לחרוק.

רבינו חננאל

מתנ"א אין צולין את הפסח על האסלה ואם הייתה אסלה מנוקבת מותר. ומכונניא לן איילא דמאן דאסר לצלות את הפסח על האסלה וסבר ליה כיון שאין האש בעצמה טובבת אוחו אינו צלי אש. תנור שריפוק בקליפי ערלה שהן איסורי נהא וגרפו ואפה בו את הפת. לדברי האוסר צליית הפסח באסלה מהו. אמר ליה רב איא הפת מותרת. איני והאמר רבי יוחנן תנור שהשיקו וגרפו וצלה בו את הפסח אין זה צלי אש משום שנאמר צלי אש שני פעמים (וידיקין טעמא דכתיב צלי אש קרינא ביה). נ"א: למעוטי כי האי גזונא צלי אש קרינן ביה). ושנינן גלי רחמנא בצליית הפסח דלאו אש היא וילפינן מינה, אי בעית משום אכז. ת"ר תחבו ונתנו על גבי גחלים רבי אומר אומר אני שוה צלי אש. ורבי אבר רבי גהלת אש היא והתניא מכות אש לי אלא שנבחה באש ופריחה בה נגע הוא שהוא טמא. נבחה בגהלת ברמז כ"ב מין, ת"ל מכות מכות ריבה כלומר שניה ושלש הנתוב מכות לרבות כל מכות הבאה מחמת אש. מדרבי לגהלת מרבייא דקרא ש"מ דגהלת לאו ודאי אש היא. ושנינן כי קא מרביי קרא גהלת של מוכה, אבל גהלת של עץ ודאי אש היא. ורבי אבר רבי גהלת אש, והא בה כהן דכתיב בה באש תשרף וא"ר מתנה פתילה של אבר. ושנינן שאני התם דאמר קרא באש תשרף מדלא כתיב תשרף באש דמשמע אין שריפה עולה לה אלא באש, אלא כתיב רחמנא באש תשרף לרבות כל שרפה הבאה מכות האש ואע"פ שאינה אש בעצמה. אבל פרים הנשרפים דכתיבא האש אחר שריפה שנאמר ושרף אותו על עצים באש, אין שריפה עולה לה אלא באש בעצמה. למעוטי סיד ורתח וגפסיס ורותחין וכיוצא בהן. פי' הייא מהרה. ס"א לעלל והוא מהרה. חילקם בלשון אבל הפתרון אחד.

ללא תימנא הכי תיקשי אמאי איצטרין קרא דלא דמי צבת כיון שיכול להרתיח פמילה של אכז מערב צבת: [ועיין מוס' ימותו ו: ד"ה טעמא]